

**महाराष्ट्र विधानपरिषद**  
**दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम**  
**बुधवार, दिनांक १८ जुलै, २०१८**  
**(सकाळी ९.३० ते दुपारी १२.४५ वाजेपर्यंत)**

- (१) **सर्वश्री.दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"दाट लोकवस्ती असलेल्या १२ कोटी जनतेच्या महाराष्ट्रामध्ये शिक्षणाच्या वाटा भरपूर निर्माण झालेल्या असणे, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर व राष्ट्रीय स्तरावर शिक्षण क्षेत्रात कार्यरत असणाऱ्या अनेक संस्था महाराष्ट्रात कार्यरत असणे, त्यांच्याकडून प्रभावीपणे कार्य सुरू असणे, परिणामस्वरूप शिक्षणापासून वंचित राहण्याचे प्रमाण अत्यल्प असणे, मोठ्या प्रमाणात सर्वांना शिक्षण मिळेल, गळती होऊ नये म्हणून महाराष्ट्रात सर्व स्तरावर प्रयत्न सुरू असणे, त्यामुळे स्पर्धा प्रचंड वाढलेली असणे, सदर स्पर्धा गाव, शहर, विभाग राज्यस्तरावर न थांबता केंद्रीय स्तरावर गेलेली असणे, या स्पर्धेमध्ये टिकण्यासाठी व यशस्वी होण्यासाठी संधीची गरज असणे, ती संधी देशपातळीवर सर्व राज्यांना समानतेने देणे अपेक्षित असणे, स्पर्धेत टिकण्यासाठी यशापर्यंत पोचण्यासाठी जास्तीत जास्त संधी मिळाव्यात म्हणून बहुतांश राज्य आणि केंद्रशासित प्रदेशांनी इ.१ ली चे वय ५ वर्षे केलेले असणे, परिणामस्वरूप संबंधित राज्यातील विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय स्तरावरील शिक्षण व स्पर्धा परिक्षकांना संधी मिळत असणे, इ.१ ली प्रवेशाचे वय ६ वर्षे ठेवणाऱ्या राज्यांमध्ये महाराष्ट्र आणि इतर फक्त ६ राज्य असणे, तेथील विद्यार्थ्यांचे वय १ वर्ष वाढल्याने संधी मिळण्यामध्ये अडथळे येत असणे, बहुतांश वेळा संधीच मिळत नसणे, देशपातळीवरील स्पर्धेचा विचार करता आपल्या राज्यातील इ.१ ली प्रवेशाचे वय ५ वर्षे करणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

- (२) **सर्वश्री.रामराव वडकुते, ख्वाजा बेग, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"गेल्या अनेक वर्षांपासून धनगर समाज हा एस.टी. आरक्षणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी वेगवेगळी आंदोलन राज्यभर करीत आहे, हे सरकार येण्यापूर्वी मा.मुख्यमंत्री यांनी बारामतीमध्ये मोर्चास सामोरे जाताना आमचे सरकार सत्तेत आल्यानंतर धनगर समाजाला घटनेने दिलेल्या एस.टी. प्रवर्गाच्या आरक्षणाची अंमलबजावणी करण्यासंबंधीच्या प्रस्तावास पहिल्या कॅबिनेटच्या बैठकीमध्ये मंजूरी देण्यात येईल असे आश्वासन देऊनही गेल्या

साडेतीन वर्षांपासून हा विषय प्रलंबित ठेवला आहे. यापूर्वी अधिवेशनामध्ये हा विषय अनेकवेळा चर्चेसाठी आला, परंतु त्यावर काहीही ठोस निर्णय न होणे, राज्य सरकारने धनगर समाज आरक्षणासंदर्भात अभ्यास करण्यासाठी टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स या संस्थेची नियुक्ती करणे, या संस्थेचा अहवाल राज्य सरकारला प्राप्त होऊनही सरकारने वेळकाढूपणाचे धोरण अवलंबणे, त्यामुळे जनतेत तीव्र असंतोष पसरणे, यासंदर्भात धनगर समाजाने वेळोवेळी भव्य मोर्चे काढून आपला असंतोष प्रकट करणे, आरक्षणास विलंब होत असल्यामुळे धनगर समाजामध्ये सरकार विरोधात तीव्र नाराजी पसरणे, धनगर समाजाच्या आरक्षणाबाबत सरकारने ताबडतोब निर्णय घेऊन या समाजास न्याय द्यावा अशी धनगर समाजाची मागणी असणे, परंतु राज्य सरकारचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, त्यामुळे जनतेत पसरलेली असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(३) **सर्वश्री. ख्वाजा बेग, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री. रामराव वडकुते, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"राज्यातील अल्पसंख्यांक समाजाकरिता शासनमार्फत मौलाना आझाद अल्पसंख्यांक आर्थिक विकास महामंडळ, उर्दू साहित्य अकादमी, वक्फ बोर्ड, अल्पसंख्यांक आयोग आणि हज समिती अशा वेगवेगळ्या महामंडळांची स्थापना करण्यात आली, जेणेकरून अल्पसंख्यांक समाजातील प्रश्नांना न्याय मिळेल. त्या सर्वांच्या माध्यमातून वेगवेगळ्या योजना व उपक्रम राबविण्याचे ठरविले गेले. परंतु कधी प्रशासकीय अधिकाऱ्यांच्या व कर्मचाऱ्यांचा रिक्त पदांमुळे योजना अंमलात आल्या नाही. अद्यापपर्यंत यापैकी एकाही महामंडळाला अध्यक्ष नसणे, परिणामी ज्या उद्देशाने या महामंडळाचे गठन केले गेले ते उद्दिष्ट पूर्ण झाले नाही. पर्यायाने अल्पसंख्यांक समाजाच्या गरजू लाभार्थ्यांचे नुकसान झाले आहे आणि पुढेही होणार आहे. त्यामुळे अद्याप अल्पसंख्यांक समाज न्यायापासून वंचित राहत असल्याने समाजात शासनाप्रती चिडीची भावना निर्माण होत आहे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(४) **सर्वश्री. सतीश चव्हाण, अमरसिंह पंडित, विक्रम काळे, धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"औरंगाबाद शहराची लोकसंख्या १५ लक्ष असणे, एकेकाळी सर्वात वेगाने वाढणारे शहर म्हणून ख्याती मिळवलेली असणे, मात्र शहर म्हणून सोयी सुविधांचा विचार करताना महानगरपालिका प्रशासन नागरिकांना वेळेवर सोई-सुविधा पुरवत नसणे, शहरात रस्त्यांची दुरवस्था झालेली असणे, शासनाने शहरांसाठी १०० कोटी रुपये रस्त्यांसाठी दिलेले असणे, परंतु अद्याप रस्त्यांच्या कामाचे नियोजन झालेले नसणे, १०० कोटींच्या रस्त्यांच्या कामात महत्वाचे

रस्ते घेतलेले नसणे, शहरात ड्रेनेजची दुरवस्था, फुटपाथ नसणे, महिलांसाठी पुरेशी स्वच्छतागृहे नसणे, शहरातील पाणीपुरवठा विस्कळीत असणे, शहरात कचऱ्याचे नियोजन नसणे, कचरा डेपोसाठी डी.पी.प्लॅन मध्ये जागा निश्चित केलेली नसणे, घनकचरा व्यवस्थापनाचे काम दिलेल्या रॅमकी संस्थेच्या बाबतीत लवादाने मनपास दंड लावलेला असणे, कचऱ्याचे नियोजन अद्याप झालेले नसणे, पावसामुळे पूर्ण शहरात कचरा विखुरलेला असणे, शहरातील नागरिकांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झालेला असणे, अत्यावश्यक सेवांकडे शासनाने केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यामुळे सर्वसामान्य जनतेमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(५) **सर्वश्री. नरेंद्र पाटील, किरण पावसकर, अनिल भोसले, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"महाराष्ट्र राज्यात मा. दिवंगत आमदार अण्णासाहेब पाटील यांच्या विचारातून व राज्य आणि केंद्र शासनाच्या माध्यमातून अंमल झालेल्या असंरक्षित कामगारांना संरक्षण देणाऱ्या माथाडी अॅक्ट, १९६९ या कायद्याला सन २०१९ सालामध्ये ५० वर्षे पूर्ण होत असणे, मात्र सदर कायद्याची अंमलबजावणी राज्य शासनाकडून पारदर्शीपणे होत नसणे, तसेच राज्य शासनाने माथाडी कामगार कायद्यात केलेले बदल हे कामगारांच्या हिताला बाधा आणणारे असून माथाडी कामगारांच्या विविध प्रलंबित मागण्याही शासनाकडून पूर्ण होत नसल्याने सोमवार, दिनांक १८ जून, २०१८ रोजी माथाडी कामगारांनी त्यांच्या प्रलंबित मागण्याकरीता आमरण उपोषण केलेले असणे, मात्र शासनाकडून याबाबत फक्त आश्वासनेच मिळत असणे, माथाडी कामगारांच्या प्रमुख मागण्यांमध्ये पुढील काही महत्वाच्या मागण्याचा समावेश असणे, उदा. १) सर्व माथाडी कामगार मंडळांवर पूर्णवेळ चेअरमन व सेक्रेटरी यांच्या नेमणुका करणे, २) विविध माथाडी मंडळांची पुनर्रचना करण्यात यावी, ३) माथाडी कायदा आणि मंडळांच्या योजनेचा दुरूपयोग करणाऱ्या व कामे न करता व्यापाऱ्यांकडून मजूरी घेणाऱ्या गुंड प्रवृत्तीच्या लोकांना व शासकीय अधिकाऱ्यांना प्रतिबंध घालण्यासाठी कायद्यामध्ये विशेष तरतूद करण्यात यावी अथवा स्वतंत्र कमिटी गठीत करण्याची यावी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(दुपारी १.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे —

- (१) महसूल मंत्री : "महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा चोपन्नावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) उद्योग मंत्री : "महाराष्ट्र पेट्रोकेमिकल्स महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा छत्तीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (३) पशुसंवर्धन दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री : "पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा सदतीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (४) माजी सैनिकांचे कल्याण मंत्री : "महाराष्ट्र माजी सैनिक महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा २०१४-२०१५ या वर्षाचा तेरावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : म.वि.प. नियम १३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

- (१) श्री. किरण पावसकर, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १२ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील:-  
"दिनांक ९ जून, २०१८ रोजी दादर शिवाजी पार्क स्वामी समर्थ मठाजवळ झाड कोसळून एकाच कुटुंबातील ६ जण जखमी होणे."
- (२) श्री.धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ११ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-  
"राज्यातील पोलीस पाटलांच्या मानधनात १५ हजार रूपयांपर्यंत वाढ करून हंगामी पोलीस पाटलांना सेवेत कायम करणे, सेवानिवृत्तीनंतर वारसास सेवेत सामावून घेणे, सेवेची कालमर्यादा वाढविणे, राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे सोयी-सुविधा देणे इत्यादी मागण्यांबाबत."
- (३) श्री.सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १४ वर उद्योग मंत्री निवेदन करतील :-  
"औरंगाबाद-चिकलठाणा औद्योगिक परिसरात लहान उद्योजकांना महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून जाचक अटी घालून दिल्या असणे."
- (४) श्री.अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १३ वर पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री निवेदन करतील :-

"महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, जलव्यवस्थापन विभाग, विरार विभागाचे तत्कालीन कार्यकारी अभियंता यांनी भाभा अणुशक्ती केंद्राकरिता मंजूर असलेल्या पाणी पुरवठा योजनेमध्ये कंत्राटदाराशी संगनमत करून आर्थिक गैरव्यवहार केलेला असणे."

(५) श्री.जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १५ वर सार्वजनिक आरोग्य मंत्री निवेदन करतील :-

"मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील म्हसा आरोग्य केंद्रात कर्मचारी नसल्यामुळे या परिसरातील आदिवासी रूग्णांना १० ते १५ किलोमीटर पायपीट करावी लागत असणे."

चार : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(अ) (शुक्रवार, दिनांक ६ जुलै, सोमवार, दिनांक ९ जुलै व मंगळवार, दिनांक १० जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —

डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अहमदनगर महानगरपालिकेच्या प्रभाग क्र. ३२ चे नगरसेवक यांचेवर खूनाचा आरोप सिध्द झाल्याने व त्यांचे नगरसेवक पद रद्द झाल्याने पोट-निवडणुकीच्या प्रचारादरम्यान दिनांक ७ एप्रिल, २०१८ रोजी संजय कोतकर व वसंत ठुबे यांची गोळ्या घालून हत्या करण्यात येणे, सदरील घटनास्थळी शिवसैनिक व नातेवाईक जमा झाल्यावर सदरील ठिकाणांची लाईट बंद करण्यात येणे, तसेच त्यांचे गुंड कार्यकर्ते जमा होऊन दगडफेक करून दहशत निर्माण करण्याचा प्रयत्न करून घटनास्थळावरून जाण्याची धमकी देण्यात येणे, जेणेकरून प्रेतांची विल्हेवाट लावून पुरावा नष्ट करण्याचा प्रयत्न करणे, या गुन्ह्यातील आरोपी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांची जामिनावर मुक्तता झाल्याने राजकीय दबाव आणून सदरील प्रकरण दडपण्याचा होत असलेला प्रयत्न, परिणामी अहमदनगर जिल्ह्यातील सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले भितीचे व दहशतीचे वातावरण, तसेच जिल्ह्यात सार्वजनिक ठिकाणी, बसेस यामध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे लावण्याची आवश्यकता, त्याचबरोबर शासनाने सदरील प्रकरणी निःपक्षपातीपणे कारवाई करण्याकरिता सरकारी वकील म्हणून श्री.उज्वल निकम यांची नियुक्ती करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची

प्रतिक्रिया."

(ब) (मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — (अनुक्रमांक (१-ब) ते (४-ब) —

(१-ब) सर्वश्री. गिरीशचंद्र व्यास, नागोराव गाणार, प्रा. अनिल सोले, सर्वश्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रविण दरेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नागपूर सुधार प्रन्यास अंतर्गत सन २०१२-१३ मध्ये नागपूर शहरातील पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण या सर्व भागात वृक्ष रोपणाचा कार्यक्रम हाती घेण्यात येणे, या कार्यक्रमाकरीता येणारा खर्च १९ कोटी पेक्षा जास्त रकमेचा असल्यामुळे याबाबत टेंडर मागविण्यात येणे, याबाबत अनेक कंपन्यांनी टेंडर भरले असताना इतर कंपन्यांना डावलून पुणे येथील बी.व्ही.जी. कंपनीला चढ्या दराने टेंडर देण्यात येणे, यावरूनच या कंत्राटामध्ये ना.सु.प्र. अधिका-यांचे हात गुंतलेले असल्याचे दिसून येणे, १ लक्ष ६० हजार झाडे लावण्याचा उपक्रम जर ना.सु.प्र.ने पूर्ण केला तर नागपूर भौगोलिक क्षेत्रफळाचा विचार करता नागपूर शहर संपूर्ण हिरवे गार होऊ शकत असणे, प्रत्यक्षात मात्र १ लक्ष ६० हजार झाडे नागपूर शहरात लावण्यातच आलेली नसल्याचे दिसून येणे, कंपनीला हे वृक्ष चार महिन्यांच्या कालवधीत लावयाची अपेक्षित असणे, त्याप्रमाणे दर दिवशी साधारणतः १३३० वृक्ष लागवड करणे गरजेचे असणे, परंतु ते झालेले दिसत नसणे, सर्व वृक्षांच्या संरक्षणासाठी ट्री गार्ड लावणे गरजेचे असल्याचे कंत्राटामध्ये नमूद असणे, परंतु कुठे ट्री गार्ड लावलेला न दिसणे, कंत्राटप्रमाणे जर ट्री गार्ड चोरीला गेले अथवा तोडफोड होऊन नुकसान झाले तर ते सात दिवसांत स्वखर्चाने बदलून देणे गरजेचे असणे, परंतु आजमितीस बहुतांश झाडांना ट्री गार्डच नसणे, म्हणजेच ट्री गार्ड बसवलेले नसून याबाबतची रक्कम काम न करताच उचल करण्यात येणे, सदर कंत्राटामध्ये जर उपरोक्त प्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही तर त्याबाबत कंत्राटदाराला दररोज प्रत्येक झाडामागे ३००० रुपये दंड ठोठावण्याची तरतूद असणे, असेही ना.सु.प्र.ने केलेले नसणे, सदर निविदांची देयके अधिकार नसताना ना.सु.प्र.च्या संबंधीत अधिकाऱ्यांनी मंजूर करणे व त्याची रक्कम कंत्राटदाराला अदा करण्यात येणे, मूळात ना.सु.प्र.ने कंत्राट दिलेल्या बी.व्ही.जी. कंपनीने १,६०,००० वृक्षांची रोपणे केलेलीच नसणे, जर असे केले असते व

झाडे जरी मृत झाली असती तरी १,६०,००० वृक्षांपैकी अनेक वृक्षांची ट्री गार्ड मात्र जागेवर उभी दिसू शकत असणे, परंतु असेही प्रत्यक्षपणे दिसत नसणे, एकंदरीत ना.सु.प्र. ने वृक्षारोपणासाठी काढलेले १९ कोटी रुपयांचे टेंडर व त्यानंतर वृक्षारोपण व त्यातील ५० टक्के झाडे मृत झाली आहे असे दाखवणे हा बनावटीचा प्रकार असून ना.सु.प्र. व बी.व्ही.जी. कंपनी, पुणे यांनी संगनमताने फसवणूक केलेली असून १९ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केला असणे, त्यामुळे सदर प्रकरणी ना.सु.प्र.चे अधिकारी व संबंधीत कंपनीवर फसवेगिरीचा गुन्हा दाखल करून व चौकशी करून संबंधितांना निलंबित करून बडतर्फ करण्याची गरज असणे, त्या अनुषंगाने शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(२-ब) श्री. संजय दत्त, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, अॅड. अनिल परब, सर्वश्री. रविंद्र फाटक, गोपिकिसन बाजोरिया, विप्लव बाजोरिया, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जनार्दन चांदूरकर, रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, हेमंत टकले, अमरसिंह पंडित, सतिश चव्हाण, किरण पावसकर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.आनंद ठाकूर, ख्वाजा बेग, जगन्नाथ शिंदे, नरेंद्र पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **परिवहन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाने घेतलेला निर्णय, या निर्णयाच्या अनुषंगाने मुंबई-अहमदाबाद द्रुतगती रेल्वेमार्गाच्या (बुलेट ट्रेन) प्रकल्पात होणारी वृक्षतोड, खारफुटीची कत्तल, जैवविविधतेची हानी या पर्यावरणावर होणाऱ्या विपरीत परिणामांबाबतचा अहवाल प्रशासनाद्वारे दिनांक २९ मे, २०१८ रोजी जनतेसमोर मांडण्यात येणे, हा अहवाल त्रोटक आणि अपूर्ण असल्याची टिका पर्यावरणप्रेमी करीत असणे, बुलेट ट्रेन पर्यावरण आणि स्थानिक शेतकऱ्यांकरिता घातक असल्याने कोणत्याही परिस्थितीत ठाणे जिल्ह्यातून जाऊ देणार नसल्याचा निर्धार शेतकऱ्यांनी बुलेट ट्रेनच्या पर्यावरणीय जनसल्लामसलत बैठकीत व्यक्त करणे, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाबाबत जमिन अधिग्रहण करण्यासाठी ठाणे जिल्ह्यातील दिवा-शिळ भागात बुलेट ट्रेनसाठी भूसंपादनाच्या सर्वेक्षणासाठी आलेल्या अधिकाऱ्यांना पिटाळून लावल्याची बाब उजेडात येणे, तसेच मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पासाठी पालघर जिल्ह्यातील पालघर, डहाणू, वसई आणि तलासरी या चार तालुक्यातील ८० गावांमधील जमीन अधिग्रहणाबाबत जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर बुलेट ट्रेन विरुद्ध

पालघरातील शेतकऱ्यांनी जोरदार विरोध दर्शविल्याचा प्रकार घडणे, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेनच्या मार्गात येणाऱ्या तब्बल ४० हजार झाडांवर कुऱ्हाड फिरविण्यात येणार असून त्यापैकी ४३८१ वृक्ष हे केवळ ठाणे जिल्ह्यातील असणे, महाराष्ट्र राज्यातील ८३ हेक्टरहून अधिक वनक्षेत्र प्रकल्पाकरिता वापरले जाणार असणे, तर गुजरातमधील केवळ १८ हेक्टर जमिनीवरील कांदळवन नष्ट केले जाणार असणे, या ट्रेनच्या मार्गातील सर्वात लांबीचा बोगदा ठाण्यातून जाणार असणे, तो पाण्याखाली ३० मीटर खोल असून त्याचे अंतर तब्बल २०.७१ किमी असणे त्यामुळे जलचर व परदेशी पाहुणे असलेल्या फ्लेमिंगों पक्षांच्या अस्तित्वाला धोका निर्माण होणार असणे, तसेच ठाणे जिल्ह्यातील एकूण २९ गावे या प्रकल्पामुळे बाधित होणार असणे, ७६ टक्के शेतजमीन बाधित होणार असणे, या प्रकल्पासाठी बाधित होणाऱ्या शेतकऱ्यांना देण्यात येणारा मोबदला महाराष्ट्रापेक्षा गुजरात मधील शेतकऱ्यांना पाच पट देण्यात येणार असणे, या महत्वाकांक्षी बुलेट ट्रेन प्रकल्पात राज्यात बुलेट ट्रेनचे क्षेत्र ३३ टक्के असून ६७ टक्के गुजरातमध्ये असल्याने गुजरात राज्याला सर्वाधिक लाभ होणार असल्याने समान खर्च उभारण्याबाबत राज्यातून होत असलेला विरोध, राज्याची आर्थिक परिस्थिती नाजूक असताना या सरकारच्या काळात राज्य कमालीच्या आर्थिक संकटात सापडणे, राज्यात कुपोषण, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, शेतमालाला हमी भाव देण्यास पैश्याअभावी अपयशी ठरत असताना मुठभर लोकांच्या फायद्यासाठी ९८ हजार कोटीच्या खर्चाचा प्रकल्प राबविण्यात येणार असल्याने जनमानसात तीव्र असंतोष असणे, राज्य सरकार आर्थिकदृष्ट्या कर्जबाजारी असताना जनमानसात सदरील प्रकल्प सुरु होणार की नाही याबाबत प्रश्न निर्माण होणे, त्यामुळे राज्यशासनाने मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाबाबत आपली भूमिका स्पष्ट करून याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३-ब) श्री. प्रविण दरेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री.हेमंत टकले, किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे शिंपोली, ता. बोरिवली येथील स. नं. १९, २०/१ अ व २०/२ ही शासकीय मिळकत मुंबई सबर्बन डिस्ट्रीक व्हिलेज इंडस्ट्रिज असोसिएशन ( कोरा केंद्र ) यांना अटी व शर्तीस अधीन राहून प्रदान करण्यात येणे, सदर जमीन ही कोरा केंद्राच्या ट्रस्टीने कुख्यात गुंड



नायडू यांना १० कोटी रुपयास विकलेली असणे, तसेच शासनाने सदर जमिनीचा वापर विहित मुदतीत करण्याच्या अटी व शर्तीवर वेगवेगळ्या आदेशांन्वये सदरची जमिन देण्यात येणे, परंतु उपरोक्त मिळकत दिलेल्या प्रयोजनासाठी न वापरता ही जमिन व्यावसायिक लग्न समारंभ, नवरात्रोत्सव तसेच इतर सांस्कृतिक कार्यक्रमांसाठी मोठ्या प्रमाणावर भाडे घेऊन देण्यात येणे, गुंड ही बाब लक्षात आल्यावर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी दिनांक २७ डिसेंबर, २०१७ रोजीच्या कार्या-७६/कावी-कोरा केंद्र/१७ अन्वये सदर मिळकत जमा करण्याचे दिलेले आदेश, या आदेशानंतर खादी ग्रामोद्योग केंद्र, बोरिवली मुंबई यांनी मा. आयुक्त यांच्याकडे अपिल केले असता त्यांनी "जैसे थे" चे आदेश दिलेले असतांनाही सद्यःस्थितीत या भूखंडावर मोठ्या प्रमाणात पत्रे मारून अतिक्रमण करण्यात येणे, सदर ठिकाणी नैसर्गिक श्रोत असलेला नाला महानगरपालिका अधिकारी व एस.डब्ल्युडी.डी. खात्याने स्थानिक गुंडाच्या फायद्यासाठी नैसर्गिक प्रवाह वाहत असलेल्या नाल्या विरोधात उलट-सुलट फिरविणे, सदरहू जागेचे लीज २०१२ ला संपलेले असून मा.जिल्हाधिकारी यांनी सदरहू भूखंड ताब्यात घेण्याचे आदेश पारित केलेले असणे, असे असतांना अद्यापही या भूखंडाचा वापर लग्न समारंभ व अन्य कार्यक्रमांना भाड्याने देण्यात येत असून भाडेही वसूल करण्यात येणे, तसेच दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१८ च्या सुमारास या शासकीय भूखंडावर अतिक्रमास विरोध केल्यामुळे मारहाण झाल्याची घटना घडणे, कोकण आयुक्त यांची स्थगिती असूनही कोरा केंद्राचे संस्थापक यांनी दिशाभूल करून न्यायालयाच्या आदेशाचा अवमान करणे, परिणामी सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने तातडीने चौकशी करून संबधितावर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४-ब) **सर्वश्री.कपिल पाटील**, संजय दत्त, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, सुनिल तटकरे, हेमंत टकले, अमरसिंह पंडित, सतिश चव्हाण, किरण पावसकर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.विक्रम काळे, नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गिरीशचंद्र व्यास, परिणय फुके, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वित्त मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"केंद्र सरकारच्या धर्तीवर राज्यातील सरकारी कर्मचाऱ्यांना दिनांक १ जानेवारी, २०१६ पासून ७ व्या वेतन आयोगाचे लाभ देण्याची आवश्यकता असतानाही शासनाकडून टाळाटाळ केली जात असणे, सरकारी कर्मचाऱ्यांद्वारे सरकार विरोधात मंत्रालयावर मोर्चा काढण्याचा देण्यात आलेला इशारा, ७ व्या वेतन आयोगासाठी माजी सनदी अधिकारी के.पी.बक्षी यांच्या अध्यक्षतेखाली वेतन पूर्णरचना समिती नेमण्यात आलेली असणे, मात्र तिचे काम कासवगतीने सुरु असणे, राज्य सरकारी कर्मचारी संघटना, विविध विभागातील तत्सम संघटना 'शिक्षक भारती' या अनुदानित माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षकांची संघटना यांनी बक्षी कमिटी पुढे आपल्या मागण्या सादर करूनही त्यांच्या सुनावण्या अद्यापी सुरु करण्यात आलेल्या नसणे व या संघटनांनी आंदोलनाचा इशारा दिलेला असणे, सरकारी कर्मचाऱ्यांचे किमान वेतन २१ हजार इतके निश्चित केले असणे, मात्र राज्यातील सरकारी व निमसरकारी सेवेतील कंत्राटी कर्मचारी तसेच कंत्राटी शिक्षक (परिविक्षाधीन शिक्षक / शिक्षण सेवक) तसेच विनाअनुदानित शाळांमधील अथवा टप्पा अनुदानित शाळांमधील शिक्षक व कर्मचारी यांना सदर किमान वेतन लागू करण्यात आलेले नसणे, तसेच याप्रश्नी शासन वारंवार तारखा जाहिर करीत असले तरी सरकारी कर्मचाऱ्यांना ७ व्या वेतन आयोगाचे लाभ प्रत्यक्षात न देणे, त्यामुळे त्यांनी मोर्चाचे आयोजन करणे, या असंतोषाची शासनाने दखल घेणे आवश्यक असतानाही शासनाद्वारे जे सरकारी कर्मचारी कामकाजाच्या वळेत मोर्चे, निदर्शने सभा यामध्ये भाग घेतील त्यांच्यावर शिस्तभंगाच्या कारवाईचा देण्यात आलेला इशारा, यामुळे सरकारी कर्मचाऱ्यांमध्ये सरकार विरोधात तीव्र असंतोष व चिडीची भावना निर्माण होणे, त्यामुळे तातडीने सरकारी कर्मचाऱ्यांना ७ व्या वेतन आयोगाचे लाभ देण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(क) नियमित कामकाजातील लक्षवेधी सूचना — (अनुक्रमांक (१-क) ते (१-क) —

(१-क) प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-

"नागपूर येथील महात्मा गांधी सेंटिनियल हायस्कूलचे मुख्याध्यापक पदावर कार्यरत असलेले व सिंधू एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव श्री. दीपक बजाज यांनी अल्पसंख्यांक संस्थेच्या माध्यमातून बेहिशेबी जंगम मालमत्ता जमा केली असल्याने त्यांच्यावर

गुन्हे अन्वेषण विभागाने गुन्हा दाखल केलेला असणे, सिंधू एज्युकेशन सोसायटी या संस्थेच्या माध्यमातून श्री. बजाज यांनी निधीचा अपहार केला असून या संस्थेवर प्रशासकाची अद्यापपावेतो नियुक्ती करण्यात आलेली नसणे, या संस्थेत घोटाळा झालेला असतांनाही संस्थेच्या अध्यक्षोंची पत्नी श्रीमती विणा बजाज व मुलगी डिपी बजाज या खात्यातून मोठ्या प्रमाणात आर्थिक व्यवहार करीत असणे, संस्थेच्या गैरव्यवहारात सहभागी असलेल्या पदाधिकाऱ्यांना लाचलुचपत विभागातील अधिकारी व कर्मचारी मदत करीत असणे, बेहिशेबी मालमत्ता व अब्जावधी रुपयांची माया गोळा करणारे श्री. दीपक बजाज औषधोपचारासाठी कारागृहा बाहेर आलेले असून ते देश सोडण्याचा प्रयत्न करीत असणे, परिणामी आर्थिक गैरव्यवहार व बेहिशेबी मालमत्ता जमा करून परदेशात पळून जाण्याच्या प्रयत्नात असलेल्या श्री. दीपक बजाज यांच्यावर लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाचे अधिकारी व कर्मचारी मेहेरनजर करीत असल्याने स्थानिक जनतेमध्ये पसरलेला तीव्र स्वरूपाचा असंतोष व संतापाची भावना, श्री. दीपक बजाज यांचे पासपोर्ट जप्त करून त्यांची पुन्हा तुरुंगात रवानगी करण्याबाबत तसेच बजाज कुटुंबातील व्यक्ती पदाधिकारी असलेल्या संस्थांचे बँक खाते सील करून त्या संस्थांवर तातडीने प्रशासकाची नियुक्ती करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व याबाबतची शासनाची भूमिका."

(२-क) **अॅड. राहुल नार्वेकर**, सर्वश्री. ख्वाजा बेग, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"ठाणे डोंबिवली-कल्याण चा समावेश स्मार्ट-सिटी मध्ये झालेला असून या ठिकाणी मुंबईतील बांद्रा कुर्ला संकुलासारखे बिजनेस सेंटर बनविण्याचा शासनाचा मानस असून यामुळे एक लाख बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध होणार असणे, ठाणे-बेलापूर पट्ट्यामध्ये नवी मुंबई आयटी पार्क, स्पेशल इकॉनॉमिक झोन, धीरूभाई अंबानी नॉलेज सिटी, एमआयडीसी, जवाहरलाल नेहरू पोर्ट ट्रस्ट आणि आता आंतरराष्ट्रीय विमानतळ सुद्धा सुरू होत असणे, विरार ते अलिबाग मल्टीमॉडेल कॉरिडॉरही जात असल्याने डोंबिवलीचे महत्त्व फारच वाढलेले असणे, असे असताना या भागात असंख्य इमारती अचानकपणे उभ्या राहिलेल्या असणे, याकरिता होत असलेला सगळा कारभार खोटी कागदपत्रे बनविण्यापासून सुरू असणे, आपल्याला हवा तो दिनांक घेऊन अधिकाऱ्यांची सही घेतली

जाणे, अधिकांश इमारतीकडे एनए सुद्धा खोटे आणि योजनेची कागदपत्रे खोटी असणे, सीसी नसणे आणि ओसी नसणे आणि असले तरी तीही खोटी असणे, इतकेच नव्हे तर रियल इस्टेट रेग्युलेटरी अँक्ट म्हणजे रेरा चा क्रमांकही नसणे, तरीही बांधकाम निबंधकांच्या कार्यालयात रेरा क्रमांकाशिवाय फ्लॅटची सहजपणे नोंदणी केली जाणे, याकरिता राजकीय नेते, सरकारी अधिकारी आणि कर्ज देणाऱ्या बँकांच्या एकत्रित सहकार्यामुळे येथे रेरा कायद्यालाही पायदळी तुडविण्यात येणे, अशाप्रकारे खोटी कागदपत्रे तयार करून इमारती बांधणारे चार वर्षांपूर्वी पकडण्यात आले असताना त्यांचेवर कोणतीही कारवाई न झाल्याने सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये शासनाप्रती असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण निर्माण झालेले असणे, याबाबत शासनाने तातडीने चौकशी करून संबंधित दोषींवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(३-क) श्री. हरिसिंग राठोड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"राज्य सरकारचे मागासवर्गीयांना बढती मध्ये आरक्षणाचे धोरण असणे, सन २००४ साली विधीमंडळाने कायदा संमत करून मागासवर्गीयांच्या एकूण आरक्षण, सरळसेवा भरती, बढतीमधील आरक्षणाच्या बाबतीत निर्णय घेऊन, संविधानाच्या तरतुदीप्रमाणे, मागासवर्गीयांना सर्व टप्प्यांवर आरक्षण लागू करणे, हे धोरण राबवित असतांना, विजय घोघरे विरुद्ध महाराष्ट्र शासन अशी याचिका दाखल करून मागासवर्गीयांच्या बढती मधील आरक्षणाला स्थगिती मिळाल्यानंतर हे प्रकरण सर्वोच्च न्यायालयातून परत मुंबई उच्च न्यायालयाकडे येणे, मुंबई उच्च न्यायालयाने हे प्रकरण मॅट न्यायालयाकडे पाठविणे, मॅट न्यायालयाने विधीमंडळाने पास केलेला कायदा रद्द करणे, या सर्व प्रकारामुळे मागासवर्गीय समाज संपूर्णतः हादरून गेलेला असणे, त्यातच मुंबई उच्च न्यायालयाने दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१७ रोजी एकीकडे मॅटचा निर्णय रद्द बदल करून सन २००४ चा कायदा अबाधित ठेवणे, परंतु महाराष्ट्र शासनाने दिलेल्या मागासवर्गीयांचा डाटा, दोघा न्यायाधिकांपैकी एका न्यायाधिशाला योग्य वाटणे, तर दुसऱ्या न्यायाधिशाला अयोग्य वाटणे, यासंदर्भात पुढील न्याय देण्याकरिता आणखी एका न्यायाधिकाची नेमणूक करण्यात येणे, आणि या प्रकरणात, सर्वोच्च न्यायालयातील एम नागराजन प्रकरणाचा दाखला देत पदोन्नती मधील आरक्षण थांबविणे,

या नंतर महाराष्ट्र शासनाने तत्परता दाखवून दिनांक २९ डिसेंबर, २०१७ रोजी परिपत्रक काढून व तत्परतेने लागू करून सर्व स्तरावरील मागासवर्गीयांचे आरक्षण थांबवून खुल्या वर्गाला मात्र तत्परतेने सर्वत्र बढती देणे हा एकूण प्रकार मागासवर्गीयांसाठी संतापजनक असणे, अलिकडे दिनांक ५ जून, २०१८ रोजी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने एम. नागराजन व विजय घांगटे प्रकरणाचा उल्लेख करून मागासवर्गीयांचे थांबलेले सर्व आरक्षण चालू करण्याबाबत आदेश देणे, त्यानंतर केंद्र सरकारने यासंदर्भात पत्रक जारी करून सर्वोच्च न्यायालयाच्या खंडपिठाचा निर्णय येईपर्यंत मागासवर्गीयांना बढतीमध्ये आरक्षण सुरु ठेवण्याबाबत आदेश देणे, या आदेशामुळे सर्व राज्यसरकारांनी यांची अंमलबजावणी करावी असे स्पष्ट आदेश दिले असतानाही राज्य सरकार मात्र याबाबत चालढकल करीत असून मागासवर्गीयांवर अन्यायाची मालिका चालू असणे, यामुळे निर्माण झालेली असुरक्षिततेची भावना तसेच संविधानाची होत असलेली पायमल्ली, संविधानामध्ये बढतीमध्ये आरक्षण देण्याची सुपष्ट तरतूद असतांना सरकार मात्र घटनाबाह्य कार्य करीत असून वेळकाढूपणा करून मागासवर्गीय अधिकारी, कर्मचाऱ्यांवर अन्याय करीत असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४-क) **सर्वश्री. अनिकेत तटकरे, सुनिल तटकरे, धनंजय मुंडे, रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-**

"मुंबई-गोवा महामार्गावरील खड्ड्यांचे विघ्न काही दूर झालेले नसणे, या महामार्गाची सध्या अक्षरशः चाळण होऊन दुरवस्था झालेली असणे, मुंबई-गोवा महामार्गावरचे पळस्पे ते इंदापूर दरम्यानचे खड्डे बुजवण्याचा सरकारकडून गाजावाजा करण्यात आलेला असणे, मात्र आता पावसाळा सुरु झाला तरी मुंबई-गोवा महामार्गावरच्या खड्ड्यांना कुणीच वाली नसणे, सिंधुदुर्गापासून ते रायगडपर्यंत सध्या खड्ड्यातून प्रवास करत कोकणवासीयांना जीवघेणा प्रवास करावा लागणे, महामार्गावर १ ते ४ फूटांचे खड्डे पडलेले असणे, त्यामुळे वाहनचालकांना तारेवरची कसरत करावी लागणे, या महामार्गावर सरासरी रोज एक अपघात होत असणे, अनेक लोकांचे प्राण जात असणे, प्रत्येक सुटीच्या दिवशी वाहनांच्या लांबच लांब रांगा लागून वाहतूकीचा खोळंबा होत असणे, मुंबई गोवा महामार्ग कधी पुर्ण होणार हा नित्याचा प्रश्न नागरीकांकडून वारंवार विचारला जात असणे, यातच महामार्गावर दिवसेंदिवस अपघाताचे प्रमाण वाढून

अनेक लोकांचे प्राण जात असल्याने स्थानिकांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण, याबाबत शासनाकडून अद्यापी कोणतीच कार्यवाही न होणे, या पार्श्वभूमीवर मुंबई-गोवा महामार्ग त्वरीत पुर्ण होण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

(५-क) श्री. रविंद्र फाटक, अॅड.राहुल नार्वेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्रांचे लक्ष वेधतील:-

"मुंबईतील साधु.टी.एल वासवानी मार्ग, कफ परेड, कुलाबा येथील भूमापन क्रमांक ५९९ व ६५८ या भूखंडावर अस्तित्वात असलेल्या ७००० झोपडपट्टीधारकांना कोणतीही पूर्वसूचना न देता किंवा नोटिसा न पाठविता परिशिष्ट-२ करण्यात आल्याचे नुकतेच माहे जून, २०१८ मध्ये उघडकीस येणे, सदर परिशिष्ट-२ करतांना स्थापन करण्यात आलेल्या २२ गृहनिर्माण संस्थेच्या महासंघानी आपल्या मर्जीतील लोकांना परिशिष्ट-२ मध्ये समाविष्ट करून घेऊन परिशिष्ट-२ मध्ये ७००० पैकी २५०० लोकांना पात्र ठरवून उर्वरित लोकांना अपात्र ठरविण्यात येणे, अपात्र ठरविण्यात आलेल्या झोपडीधारकांना आपली पात्रता सिध्द करण्याकरिता मुदत न देता त्यांना अपात्र ठरवून उक्त २२ गृहनिर्माण संस्थांनी उर्वरित झोपडीधारकांना विश्वासात न घेता परस्पर एस.आर.ए. योजनेतर्गत पुनर्वसनाचा प्रस्ताव झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणास सादर करणे, सदर प्रस्ताव सादर करण्यापूर्वी गृहनिर्माण संस्थेच्या महासंघाची एकही सर्वसाधारण बैठक घेण्यात आलेली नसणे, सदर प्रस्तावास ७० टक्क्यांची संमती असणे बंधनकारक असतांनाही त्याचे उल्लंघन करून 'एस आर ए' योजनेतर्गत प्रस्तावास देण्यात आलेली मान्यता, चुकीच्या पध्दतीने प्रस्ताव सादर केला असतांनाही सदर प्रस्तावास प्राधिकरणाने तीन दिवसात एल. ओ. ला दिलेली मंजूरी, यांसदर्भात अपात्र झोपडीधारकांनी मा.मुख्यमंत्री, मुख्य सचिव, तसेच संबंधित विभागाकडे लेखी तक्रारी नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या सुमारास करूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही न होणे, वास्तविक अपात्र झोपडीधारकांची छाननी होणे गरजेचे असतांनाही विरोध करणाऱ्यांना जाणीवपूर्वक डावलून प्रस्ताव मंजूर करण्यास देण्यात आलेले प्राधान्य, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, सदर प्रकरणाची शासनाने सक्षम अधिकाऱ्यामार्फत सखोल चौकशी करून पुनश्च झोपडीधारकांचे सर्वेक्षण करण्याची आवश्यकता, तसेच उक्त प्रकल्पाकरिता नेमण्यात आलेला विकासक रद्द करून नविन विकासक नेमण्याबाबत शासन स्तरावर करावयाची कार्यवाही, यास

जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(६-क) **अॅड. जयदेव गायकवाड, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"पुण्यामध्ये स्मार्ट सिटी अंतर्गत औंध डी पी रोड, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर वसाहत, सर्वे नंबर १५९/ १६० येथील झोपडपट्टी प्रकल्पाचे उद्घाटन माननीय पंतप्रधान यांनी २०१७ मध्ये बालेवाडी स्टेडियम याठिकाणी केलेले असणे, झोपडपट्टीमध्ये राहत असलेल्या गरीब नागरिकांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी स्मार्ट सिटी अंतर्गत हा प्रकल्प राबविण्यात येणे, परंतु या योजनेमध्ये धनदांडगे उद्योगपती श्री. परिहार यांचे नाव दाखल केलेले असणे, तसेच त्यांना या झोपडपट्टीमध्ये पात्रता यादीतील क्रमांक ए-४ (जोडपत्र ३ चा अर्ज क्रमांक १८८१८) अंतर्गत एक बिगर निवासी दुकान हे सारे झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडून प्राधिकरणाच्या भ्रष्ट अधिकाऱ्यांनी मंजूर केलेले असणे, यात भ्रष्टाचाराचे श्री. परिहार हे एक मोठे उदाहरण असणे, श्री. परिहार यांनी झोपडपट्टी अर्जातील प्रपत्र-अ स्वयंघोषणापत्रात ते झोपडपट्टीत राहत असल्याचे तसेच त्यांच्या किंवा त्यांची पत्नी, मुले यांच्या नावे महापालिका/ नगरपालिका/ नगरपरिषद अशा स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या क्षेत्रात झोपडी, घर, सदनिका स्वतःच्या मालकीची वा भाडेतत्त्वावर नसल्याचे नमूद केलेले असणे, झोपडपट्टी पात्रता संदर्भात शासन निर्णय असताना श्री देवराम पररीहार यांनी झोपडपट्टी कायद्याची पायमल्ली करून खोटी माहिती एसआरए ला दिलेली असणे, त्यांना एसआरए मधील भ्रष्ट अधिकाऱ्यांनी सहकार्य करून त्यांच्या नावे १ बिगर निवासी दुकान मंजूर देखील केलेले असणे, पुणे शहरातील एसआरए योजनेत अशाच प्रकारे अनेक ठिकाणी अपात्र व बोगस लोकांची नावे आर्थिक मोबदल्याच्या बदल्यात एसआरए तील भ्रष्ट अधिकाऱ्यांकडून भरण्यात आलेली असणे, एसआरए मध्ये होत असलेल्या या सर्व घोटाळ्यांमुळे पुणे शहरातील झोपडपट्टी धारकांच्या मनात शासनाप्रती चीडीची व संतापाची भावना निर्माण झालेली असणे, संदर्भीय प्रकरणाची संपूर्ण चौकशी करून परिहार यांच्यावर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याची तसेच त्यांना सहकार्य करणाऱ्या एस.आर.ए. मधील भ्रष्ट अधिकाऱ्यांवर तातडीने कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(७-क) **सर्वश्री. सुनिल तटकरे, रविंद्र फाटक, धनंजय मुंडे, वि.प.स.** पुढील

तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उद्योग मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पालघर, ठाणे व रायगड जिल्ह्यातून गेलेल्या रिलायन्स गॅस पाईपलाईन प्रकल्पामध्ये शेतकऱ्यांच्या जमिनी अधिग्रहण करण्यात येणे, गुजरात राज्यातील दहेज ते महाराष्ट्रातील नागोठणेपर्यंत गॅस पाईपलाईन टाकण्याचे काम हाती घेण्यात येणे, शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वर इतर हक्कात गॅस पाईपलाईन हा शब्द कायमचा येणे, रिलायन्स इंडस्ट्रीजने जमीनीखालून एल.पी.जी. गॅस वाहून नेण्याची योजना पालघर, ठाणे व रायगड जिल्ह्यात प्रस्तावित करणे, दहेज-नागोठणे इथे पाईपलाईन असे या योजनेचे नामाभिमान असणे, या योजनेत जमीनीच्या खालून ५ ते १० फुटावरून गॅसचे वहन करण्याचे प्रस्तावित असणे, यासाठी जमिनी अधिग्रहण करताना पाईपलाईन जाणाऱ्या अधिग्रहीत केल्यानंतर शेतकऱ्यांना फक्त भुभाडे मिळणार असणे, सदर जमिनी अधिग्रहण करताना २०१३ भूसंपादन कायदानुसार बाजारभावाच्या उच्चतम मुल्याचा आधार घेऊन नुकसान भरपाई देणे बंधनकारक असतांनाही शेतकऱ्यांची दिशाभूल करून संबंधित यंत्रणेने मनमानीपणे दिलेला जमिनीचा मोबदला, नुकसान भरपाईचा दर ठरवितांना शेतकऱ्यांना विश्वासात न घेणे, सदर प्रकल्पाच्या प्रक्रियेत कोणतीही पारदर्शकता नसल्याने मोठ्या प्रमाणात अनियमितता झाल्याचे उघडकीस येणे, शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देतांना एकाच गावातील बाधित शेतकऱ्यांना वेगवेगळ्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात आल्याचे उघडकीस येणे, शेतकऱ्यांमध्ये तीव्र असंतोष असताना सुध्दा रिलायन्स गॅस पाईपलाईन लिमिटेड (RGPL) कंपनीकडून मात्र कोणताही प्रकारचा प्रतिसाद न मिळाल्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये नाराजीची भावना निर्माण होणे, परिणामी शेतकऱ्यांवर होत असलेला अन्याय, शेतकऱ्यांच्या होत असलेल्या फसवणुकीबाबत शासनाने सखोल चौकशी करण्याची नितांत आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८-क) **सर्वश्री. अमरसिंह पंडित**, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **रोजगार हमी मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"भोकरदन, जि.जालना तालुक्यात तत्कालीन उपजिल्हाधिकारी (रो.ह.यो.), गटविकास अधिकारी, सहाय्यक लेखाधिकारी व इतर अधिकारी कर्मचारी यांनी संगनमत करून मग्नारोहयो अंतर्गत कोट्यवधी रुपयांचा अपहार करणे, तालुक्यातील



विविध ग्रामपंचायतींमध्ये वैयक्तिक विहीर लाभार्थी यांना मंजूर निधीपेक्षा लाखो रुपयांचा अतिरिक्त निधी वाटप करणे, सुमारे ४२७ प्रकरणात लाभार्थींची नावे न घेता अतिशय संशयास्पदरीतीने केवळ सांकेतिक क्रमांकांना करोडो रुपयांचा निधी वर्ग करण्यात येणे, सुमारे १३९ प्रकरणात कुशल कामे सुरु नसताना अकुशल कामावर निधी वितरीत करणे, मोठ्या प्रमाणावर बोगस आणि बनावट कामे दाखवून शासन निधीची संगनमताने लुट करण्यात येणे, उपजिल्हाधिकारी (रोहयो) यांनी कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना हाताशी धरून ग्रामपंचायतीचे व्हेंडर आय.डी. व बँक खाते क्रमांक बदलणे, कार्यक्रम व्यवस्थापक या पदावर लाच घेऊन अपात्र लोकांची भरती करणे, प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी विभागीय आयुक्त व आयुक्त नरेगा यांनी समिती गठीत करणे, या समितीने माहे डिसेंबर २०१६ मध्ये याबाबतचा अहवाल सदर करूनही अद्याप दोषीविरोधात कोणतीही कारवाई झालेली नसणे, याच दरम्यान संबंधित उपजिल्हाधिकार्याने १९ संगणक संचाची खरेदी केल्याचे भासवून लाखो रुपयांचा अपहरण करणे, मग्नारोहयो अंतर्गत सुमारे ४ कोटी रुपयांचा अतिप्रदान गैरव्यवहार उघडकीस येऊनही याप्रकरणी कार्यवाही झालेली नसणे, तत्कालीन नायब तहसीलदार व विशेष कार्यक्रम अधिकारी यांनी सक्षम पुराव्यानिशी याबाबतच्या शेकडो लेखी तक्रारी देऊनही प्रशासनाने त्याची दाखल घेतलेली नसणे, उलट तक्रारदाराविरुद्धच कारवाई केलेली असणे, सन २०१४ च्या कोट्यवधी रुपयांच्या गैरव्यवहार प्रकरणातील दोषीविरुद्ध लोकप्रतिनिधींनी कारवाई करण्याची केलेली मागणी, दोषीविरुद्ध कारवाई करण्यास होत असलेला अक्षम्य विलंब, तक्रारदाराने या प्रकरणात आत्मदहन करण्याची केलेली मागणी, तत्कालीन उपजिल्हाधिकारी यांच्या विरोधातील शेकडो गैरव्यवहाराच्या प्रकरणांची प्रलंबित असलेली चौकशी, उक्त प्रकरणी शासनाची झालेली फसवणूक, शासन निधीचा अपहार आदीबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासन प्रतिक्रिया."

(९-क) श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मत्स्यविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील:-

"कोकणातील मासेमारी नौकांचे यांत्रिकीकरण या योजनेंतर्गत मच्छीमार सहकारी संस्थांमार्फत ५ ते ८ मच्छीमारांचा गट करून अशा गटांना यांत्रिकी नौका बांधणीचे प्रस्ताव राष्ट्रीय सहकार विकास निगम पुणे यांच्याकडे पाठविलेले असणे, या योजनेअंतर्गत रत्नागिरी जिल्ह्यातील २०१८-२०१९ मध्ये १२ संस्थांच्या एकूण ५७ गटांची २५

टक्के व ५५ टक्के अशी एकूण रक्कम रूपये १३,७०,०४,५६५ बाकी असून त्यापैकी ४ संस्थांचे १२ गटांना २५ टक्के व २० टक्के रक्कम मिळून एकूण १ कोटी ३० लाख ६३ हजार १६६ रूपये येणे बाकी असणे, सदरहू निधी शासनाने लवकरात लवकर वितरीत करण्यास्तव करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

**पाच : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).**

**सहा : (बुधवार, दिनांक ११ जुलै, गुरुवार, दिनांक १२ जुलै व मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) — (मंत्र्यांचे उत्तर) —**

**सर्वश्री.कपिल पाटील, धनंजय मुंडे, दत्तात्रय सावंत, रामहरी रुपनवर, विक्रम काळे, हेमंत टकले, हरिसिंग राठोड, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, चंद्रकांत रघुवंशी, शरद रणपिसे, संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.किरण पावसकर, सुनिल तटकरे, जयंत पाटील, सुभाष झांबड, अमरनाथ राजूरकर, आनंदराव पाटील, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री.जगन्नाथ शिंदे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, श्री.ख्वाजा बेग, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"धुळे जिल्ह्यातील साक्री तालुक्यातील राईनपाडा येथे मुले पळवणारी टोळी असल्याच्या संशयातून भिक्षुकी मागणाऱ्या नाथ पंथी डवरी समाजातील पाच जणांचा ग्रामस्थांनी केलेल्या मारहाणीत हत्या होणे, अशा घटना राज्यभरात वारंवार घडणे, समाज आणि पोलीसांकडून नेहमीच मिळणारी अपमानजनक वागणूक आणि संशयावरून गुन्हेगार ठरविण्याची जातीय वृत्ती, त्यातून राज्यातील भटक्या विमुक्त समाजातील सर्व जमातींमध्ये प्रचंड घबराटीचे, अवहेलनेचे, असुरक्षितेचे वातावरण निर्माण होणे, जात-पंचायत, अंधश्रद्धा आणि जातीय मानसिकता यातून भरडलेला राज्यातील भटका विमुक्त समाज धुळे जिल्ह्यातील घटनेमुळे कमालीचा भयभीत होणे, अठराविश्वे दारिद्र्य, शिक्षणाचा अभाव, नावावर जमीन नाही, घर नाही, शिकलं तरी नोकरी नाही, जमातीच्या परंपरेने लादलेले गुन्हेगारी स्वरूपाचे आणि भिक्षुकीचे व्यवसाय यातून या समाजाला बाहेर काढून त्याचे शैक्षणिक, सामाजिक आणि आर्थिक पुनर्वसन करण्याची आवश्यकता, पारंपारिक कलाकारी, बहुरुपी, भिक्षुकी व्यवसायातील भटक्या समाजाची गणना करून त्यांना पोलीस सुरक्षिततेचे ओळखपत्र देण्याची आवश्यकता, या व्यवसायातून त्यांना कायमस्वरूपी बाहेर काढून, नागरिक म्हणून त्यांना सन्मान मिळवून देण्यासाठी बाळकृष्ण रेणके अहवाल अंमलात आणण्याची आवश्यकता, मात्र याबाबत पोलीसांकडून ना संरक्षण, ना शासनाकडून पुनर्वसन यामुळे निर्माण झालेली गंभीर परिस्थिती, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

## - मध्यंतर -

सात : "निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांना निरोप."

आठ : शासकीय विधेयके -

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार पुढे सुरू, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतित्वृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) सहकार मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.

(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.

(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.

(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(ख) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४२ - दिवाणी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४२ - दिवाणी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतित्वृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) मुख्यमंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

- (५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स. (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.  
 (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.  
 (९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(२) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३१ - महाराष्ट्र ठेवीदारांच्या (वित्तीय संस्थांमधील) हितसंबंधाचे संरक्षण (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३१ - महाराष्ट्र ठेवीदारांच्या (वित्तीय संस्थांमधील) हितसंबंधाचे संरक्षण (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (१) मुख्यमंत्री. (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.  
 (३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.  
 (५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स. (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.  
 (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.  
 (९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(३) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती, दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडीओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती, यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती,

दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडीओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती, यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त **दोन महिन्यांच्या आत** सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- |                               |   |
|-------------------------------|---|
| (१) मुख्यमंत्री.              | (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स. |
| (३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.  | (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.                        |
| (५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.  | (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.               |
| (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. | (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.                         |
| (९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.     | (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.              |

(४) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक १४ - महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक १४ - महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त **दोन महिन्यांच्या आत** सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- |                               |   |
|-------------------------------|---|
| (१) जलसंधारण मंत्री.          | (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स. |
| (३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.  | (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.                        |
| (५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.  | (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.               |
| (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. | (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.                         |
| (९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.     | (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.              |

(५) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ५० - महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन, हैदराबाद कुळवहिवाट व शेतजमीन आणि महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन (विदर्भ प्रदेश) (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.धनंजय मुंडे,  
वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ५० - महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन, हैदराबाद कुळवहिवाट व शेतजमीन आणि महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन (विदर्भ प्रदेश) (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- |                               |   |
|-------------------------------|---|
| (१) महसूल मंत्री.             | (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स. |
| (३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.  | (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.                        |
| (५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.  | (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.               |
| (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. | (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.                         |
| (९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.     | (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.              |

---

(६) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ५१- महाराष्ट्र वैद्यक व्यवसायी (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.धनंजय मुंडे,  
वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ५१- महाराष्ट्र वैद्यक व्यवसायी (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- |                               |   |
|-------------------------------|---|
| (१) वैद्यकीय शिक्षण मंत्री.   | (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स. |
| (३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.  | (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.                        |
| (५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.  | (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.               |
| (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. | (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.                         |
| (९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.     | (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.              |

---

(७) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४४ - महाराष्ट्र सार्वजनिक

विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

- (८) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (१) मुख्यमंत्री. (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.  
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.  
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स. (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.  
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.  
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

- (९) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४९ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ४९ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१८" खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (१) मुख्यमंत्री. (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.  
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. (४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.  
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स. (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप, वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.

(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई  
गिरकर, वि.प.स.

(ग) विधानसभेने दुसऱ्यांदा संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१७ चे वि.स.वि क्रमांक ५६ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०१७"

नऊ : (क) (गुरुवार, दिनांक ५ जुलै, शुक्रवार, दिनांक ६ जुलै, सोमवार, दिनांक ९ जुलै, २०१८, मंगळवार, दिनांक १० जुलै, बुधवार, दिनांक ११ जुलै, गुरुवार, दिनांक १२ जुलै, सोमवार, दिनांक १६ जुलै व मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) -

सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनिल तटकरे, संजय दत्त, हेमंत टकले, जयंत पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री.सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, रामहरी रुपनवर, चंद्रकांत रघुवंशी, दत्तात्रय सावंत, अमरसिंह पंडित, किरण पावसकर, अॅड. जनार्दन चांदुरकर, डॉ. सुधीर तांबे, श्रीमती. विद्या चव्हाण, श्रीमती. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.अनिकेत तटकरे, ख्वाजा बेग, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री.बाळाराम पाटील, अमरनाथ राजुरकर, सुभाष झांबड, प्रकाश गजभिये, अॅड.राहुल नावेंकर, सर्वश्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, जयदेव गायकवाड, रामराव वडकुते, जगन्नाथ शिंदे, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव - (चर्चा पुढे सुरू व मंत्र्यांचे उत्तर) -

"राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी जाहीर झालेल्या छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेची घोषणा होऊन एक वर्ष उलटल्यानंतरही अद्यापपर्यंत शेतकऱ्यांना त्याचा लाभ मिळालेला नसणे, वन टाईम सेटलमेंटअंतर्गत शेतकऱ्यांनी रक्कम भरूनही त्यांच्या खात्यात कर्जमाफीची रक्कम जमा न होणे, कर्जमाफी योजना फसल्यामुळे त्याचा परिणाम शेतकऱ्यांना नव्याने मिळणाऱ्या पीक कर्जावर होणे, पीककर्जासाठी कागदपत्रांची संख्या वाढविल्यामुळे व पीक कर्ज मिळत नसल्यामुळे शेतकरी त्रस्त असणे, पीक कर्जासाठी बँकांकडून शेतकऱ्यांची मोठ्या प्रमाणावर अडवणूक केली जात असणे, बँकांकडून



पीककर्ज मिळत नसल्यामुळे शेतकऱ्यांवर सावकाराच्या दारात जाण्याची वेळ येणे, पीक कर्जासाठी शेतकऱ्यांच्या पत्नीकडे शरीरसुखाची मागणी करण्यापर्यंत बँक अधिकाऱ्यांची मजल जाणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये संतापाची तीव्र भावना निर्माण झालेली असणे, पीक विमा नुकसानभरपाई रक्कम आणि इतर शासन अनुदान रकमा शेतकऱ्यांना वाटप न करता बँकांनी नफेखोरी करणे, गतवर्षी कापसावर आलेल्या बॉडअळीच्या संकटामुळे शेतकऱ्यांना जाहीर केलेली ३७ हजार ५०० रुपये प्रति हेक्टरी मदत अद्याप मिळालेली नसणे, पुढील हंगामासाठी बॉडअळीचा संभाव्य धोका वर्तविला जाणे, बोगस बी.टी.बियाणांची सर्रास विक्री होणे, यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये भीतीची भावना निर्माण झालेली असणे, धानाची नुकसानभरपाई, तुडतुड्या रोगामुळे झालेल्या नुकसानीची भरपाई मिळालेली नसणे, सन २०१६ च्या अतिवृष्टीमुळे बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना जाहीर केलेली मदत मिळालेली नसणे, मागील वर्षीच्या तूर, हरभरा विक्रीचे चुकारे शेतकऱ्यांना अद्याप मिळालेले नसणे, खरेदीअभावी लाखो क्विंटल तूर, हरभरा शेतकऱ्यांकडे पडून असणे, शासकीय खरेदी केंद्र बंद झाल्याने तूर व हरभरा उत्पादक शेतकऱ्यांना बेभावाने विक्री करावी लागत असणे, त्यामुळे प्रति क्विंटल त्यांना एक ते दीड हजार रुपयांचा तोटा सहन करावा लागत असणे, विक्रीसाठी नोंदणी केलेल्या शेतकऱ्यांना अनुदान देण्याची घोषणा करूनही अद्याप सदर अनुदान मिळालेले नसणे, उत्पन्नावर अधिक ५० टक्के हमीभाव देण्याची घोषणा करूनही तो हमीभाव मिळत नसणे, चारही बाजूने आलेल्या या सरकारनिर्मित संकटामुळे शेतकऱ्यांवर आत्महत्यांची वेळ येणे, कर्जमाफीची घोषणा झाल्यानंतरही एका वर्षात सुमारे १ हजारहून अधिक आत्महत्या झालेल्या असणे, धर्मा पाटील यांच्या मुलाला दिलेल्या आश्वासनाची अंमलबजावणी न करणे, आदिवासी व शेतकरी संघटनांच्या विविध मागण्यांबाबत मुख्यमंत्री महोदयांनी सभागृहात दिलेल्या आश्वासनांची अंमलबजावणी न होणे, मार्च, २०१७ पर्यंतच्या पेड पेंडिंग ग्राहकांना अद्याप कनेक्शन न मिळणे, संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याची आवश्यकता असणे, सरसकट कर्जमाफी देऊन सध्याच्या कर्जमाफी योजनेत झालेल्या अनियमिततेची चौकशी करण्यासाठी सर्वपक्षीय आमदारांची समिती नेमणे, बॉडअळीग्रस्त शेतकऱ्यांना ५० हजार रुपये हेक्टरी मदत देण्याची आवश्यकता, पुढील हंगामासाठी बॉडअळीचा संभाव्य धोका वर्तविला गेला असल्यामुळे बॉडअळी प्रतिबंधक उपाययोजना व बोगस बी.टी. बियाणांच्या विक्रीवर नियंत्रण आणण्याची आवश्यकता, पीक कर्ज न देणाऱ्या बँकांवर तातडीने कारवाई करण्याची गरज, तूर, हरभरा विक्रीचे चुकारे देऊन भावांतर योजनेप्रमाणे शेतकऱ्यांना बाजारभाव व हमीभावातील फरकाची रक्कम त्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्याची होत असलेली मागणी, राज्यातील शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने अशा अनेक अतिशय महत्वाच्या विषयांवर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात

घेण्यात यावी."

- (ख) (मंगळवार, दिनांक १० जुलै, बुधवार, दिनांक ११ जुलै, गुरुवार, दिनांक १२ जुलै, सोमवार, दिनांक १६ जुलै व मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

**श्री.सुजितसिंह ठाकूर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, श्री.रामदास आंबटकर, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री.नागोराव गाणार, गोपीकिसन बाजोरिया, डॉ.परिणय फुके, सर्वश्री.रविंद्र फाटक, विनायक मेटे, तानाजी सावंत, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.नरेंद्र दराडे, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.विप्लव बाजोरिया, गिरीशचंद्र व्यास, विलास पोतनीस, चंदूभाई पटेल, प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रामनिवास सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"राज्यात केंद्र शासनाच्या शिफारशीनुसार १४ प्रमुख पिकांकरिता उत्पादन खर्चाच्या दीडपट हमीभाव जाहिर केल्याने शेतकऱ्यांच्या मनात शासनाबद्दल विश्वास निर्माण झाला असणे, शेतकऱ्यांची जमीन सिंचित करण्याकरिता पंतप्रधान सिंचन योजनेबरोबरच बळीराजा जलसंजीवनी योजना राज्यात प्रभावीपणे कार्यान्वित करण्यात येणे, शेतकऱ्यांना युरिया, मिश्र खते, सेंद्रीय खते, बियाणे यांचा योग्य दरात नियमित पुरवठा होत असणे, अल्पभूधारक शेतकऱ्यांना मनरेगा अंतर्गत फळबाग लागवडी योजनेसोबतच बहुभूधारक शेतकऱ्यांकरिता भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजना कार्यान्वित करण्यात येणे, सदरहू योजनेमध्ये शेतकऱ्यांना १००% ठिंबक सिंचनासह व अनुदानासह रोपे, कलम इ. पुरवठा करण्यात येणे, व्याघ्र प्रकल्पालगत असलेल्या शेतीला लागू करण्यात आलेल्या अनुदानित कुंपन योजनेच्या धर्तीवर अन्य वनालगतच्या शेतीलाही वन्य प्राण्यांपासून संरक्षणाकरिता अनुदानित कुंपन योजनेच्या धर्तीवर अन्य वनालगतच्या शेतीलाही वन्य प्राण्यांपासून संरक्षणाकरिता अनुदानित कुंपन योजना लागू करण्याची आवश्यकता असणे, धडक सिंचन विहिरी, मागेल त्याला शेततळे, मनरेगा अंतर्गत विहिरी, ठिंबक सिंचन योजना, कृषी यांत्रिकीकरण, प्रात्यक्षिक बियाणे पुरवठा योजना यांची अधिक प्रभावी अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, गट शेतीला देण्यात आलेल्या प्रोत्साहनामुळे शेतकऱ्यांची पणन व विक्री प्रक्रिया गट कंपनीद्वारे यशस्वीपणे राबविण्यात येणे, तूर, चना, ज्वारी, मका इ. शेतमालाची हमीभावाने खरेदी करण्यात येणे, भूमीधारी शेतकऱ्यांची वर्ग-२ ची जमीन वर्ग-१ मध्ये रुपांतरीत करण्याचा व त्यायोगे राज्यातील गोर-गरीब शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याचा शासनाने घेतलेला क्रांतीकारी निर्णय, कृषीपंप जोडणीच्या २०१७ पर्यंतच्या अर्जांचा निपटारा करण्यात येणे, शेतकऱ्यांचे कृषीपंपाचे विज बिल

प्रलंबित असतांना सुध्दा त्यांचा विज पुरवठा खंडीत न करण्याचा धाडसी निर्णय घेऊन शेतकऱ्यांना देण्यात आलेला दिलासा, बँकांकडून शेतकऱ्यांना व त्यांच्या कुटुंबियांना सौजन्य व सहकार्याची वागणूक मिळण्याबाबत करावयाच्या आवश्यक उपाययोजना, यवतमाळ जिल्ह्यात किटकनाशकांचा प्रादुर्भाव होऊन झालेल्या शेतकऱ्यांच्या बळींची पुनरावृत्ती होऊ नये म्हणून करावयाची उपाययोजना, गारपीटीमुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना अल्पकालावधीमध्ये देण्यात आलेली मदत, बोंडअळी, धान, तुडतुडेग्रस्त शेतकऱ्यांना देण्यात आलेली मदत इ.बाबीं विचारात घेऊन राज्यातील शेतकऱ्यांना अधिक सक्षम करण्यासाठी करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ग) (गुरुवार, दिनांक १२ जुलै, सोमवार, दिनांक १६ जुलै व मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

**सर्वश्री. शरद रणपिसे,** धनंजय मुंडे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री.सुनिल तटकरे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, हेमंत टकले, संजय दत्त, जयंत पाटील, जनार्दन चांदूरकर, किरण पावसकर, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.सुभाष झांबड, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री.चंद्रकांत रघुवंशी, विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री. ख्वाजा बेग, हरिसिंग राठोड, अनिकेत तटकरे, सतेज पाटील, अमरसिंह पंडित, अमरनाथ राजूरकर, प्रकाश गजभिये, रामहरी रुपनवर, जयदेव गायकवाड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री.आनंद ठाकूर, आनंदराव पाटील, रामराव वडकुते, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, जगन्नाथ शिंदे, सतिश चव्हाण, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"सन २०१४ ते २०३४ या वीस वर्षांसाठी मुंबईचा तिसरा आराखडा बनविण्यात येणे, शासनाने सदरील मुंबई विकास नियंत्रण आणि प्रवर्तन विनियमावली (डीसीपीआर) दस्तावेज मराठी भाषेत जी महाराष्ट्राची राजभाषा आहे त्या भाषेत प्रसिध्द न करता इंग्रजीत प्रसिध्द करण्यात येणे, सदरील नव्या तयार करण्यात आलेला आराखडा बिल्डरांचा फायदा असल्याचे चर्चेत असणे, परवडणाऱ्या घरांबाबत कोणती स्पष्टता करण्यात आलेले नसणे, गावठाण, कोळीवाडे आणि आदिवासी पाडे यांच्यासाठी तरतूद न करता स्वतंत्र विकास नियमावलीचे आश्वासन देणे, प्रचंड विरोध असताना मेट्रो कारशेडची जागा न बदलणे, मुंबईतील कांदळवनाच्या जमिनी विकासकांसाठी खुल्या करणे, मिठागरांच्या जागांबाबत अभ्यास न करता विकासासाठी खुल्या करणे, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील जिओ गार्डन हा भूखंड निविदेतील अटींचा भंग करून भाडेपट्ट्यावर देणे, बोरीवली पश्चिम येथील प्लॉट क्र.३९६ वर प्रकल्पबाधितांना

सदनिका बांधून देण्याच्या प्रकल्पात निविदेतील अटी व शर्तीचा भंग करून निविदा मंजूर झाल्यावर विकासकाकरता अटींमध्ये बदल करण्यात येणे, भिवंडी परिसरातील अवैध गोदामावर आश्वासना प्रमाणे कारवाई करण्यात न येणे, मुंबई, ठाणे, पुणे, नवी मुंबई परिसरात प्रशासनाच्या आशिर्वादाने विकासकांनी अवैध कामे करणे, पर्यावरणाच्या संरक्षण दृष्टीकोनातून अत्यावश्यक असलेल्या प्लास्टिक बंदी प्रकरणी नियोजनाचा अभावामुळे सर्वसामान्य जनता, व्यापारी, कामगार व उद्योजक यांना झळ बसणे, पर्यायी व्यवस्था न केल्यामुळे सामाजिक व पर्यावरणासाठी अत्यावश्यक असलेली प्लास्टिक बंदी अस्तित्वहीन होणे, याकडे दुर्लक्ष करण्यात येणे, पुरातन वारसा विनियमावली कमकुवत करणे, राज्य शासनाने सहा वर्षांत २२ लाख घरांची निर्मिती करण्याचे प्रस्तावित केले असले तरी परवडणाऱ्या घराची एकही वीट उभारण्यात आली नसणे, राज्यात दीड कोटीपेक्षा अधिक झोपड्या असून महाराष्ट्र राज्य हे पहिल्या क्रमांकावर असणे परंतु झोपडपट्टी पुनर्वसनाचा वेग कूर्मगतीपेक्षा कमी असणे, त्यातून परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती झालेली नसणे, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाने घेतलेला निर्णय, बुलेट ट्रेन प्रकल्पात होणारी वृक्षतोड, खारफुटीची कत्तल, जैवविविधतेची हानी या पर्यावरणावर होणारा विपरीत परिणाम, मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेनच्या मार्गात येणाऱ्या तब्बल ४० हजार झाडांवर कुऱ्हाड फिरवण्यात येणार असून त्यापैकी ४३८१ वृक्ष हे केवळ ठाणे जिल्ह्यातील असणे, महाराष्ट्र राज्यातील ८३ हेक्टरहून अधिक वनक्षेत्र प्रकल्पाकरिता वापरले जाणार असणे, जलचर व परदेशी पाहुणे फ्लेमिंगो पक्षांच्या अस्तित्वाला धोका निर्माण होणार असणे, या प्रकल्पासाठी बाधित होणाऱ्या शेतकऱ्यांना देण्यात येणार मोबदला महाराष्ट्रापेक्षा गुजरातमधील शेतकऱ्यांना पाच पट देण्यात येणार असणे, या महत्वाकांक्षी बुलेट ट्रेन प्रकल्पात राज्यात बुलेट ट्रेनचे क्षेत्र ३३ टक्के असून ६७ टक्के गुजरातमध्ये असल्याने गुजरात राज्याला सर्वाधिक लाभ होणार असल्याने समान खर्च उभारण्याबाबत राज्यातून होत असलेला विरोध, त्याचप्रमाणे नागपूर-मुंबई समृद्धी महामार्गातील बाधित होणाऱ्या सर्वच स्तरांतून होत असलेला विरोध या मार्गासाठी जमीन देण्यास बाधित शेतकऱ्यांचा विरोध मोडून काढण्यासाठी शासनाने केलेली दडपशाही, मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी जमिनी देण्यास शेतकऱ्यांनी विरोध केल्यामुळे या प्रकल्पासाठी ९० टक्के जमीन ताब्यात घेण्याची आवश्यकता असताना केवळ साडेसहा टक्केच जमीन ताब्यात येणे, या प्रकल्पासाठी आवश्यक असणारी भुसंपादन जमीन ताब्यात घेण्याबाबत शासनाला येत असलेले अपयश, कोकणातील राजापूर मध्ये नाणार (जि.रत्नागिरी) येथील स्थानिक नागरिकांचा विरोधाकडे दुर्लक्ष करून सौदी अरेबीया येथील अराम्को या कंपनीशी पेट्रोकेमिकल ग्रीन रिफायनरी प्रकल्पाचा केंद्र सरकारने केलेला करार, राजापूर तालुक्यातील जि.रत्नागिरी नाणार येथे

पेट्रोकेमिकल रिफायनरी प्रकल्प प्रस्तावित असणे, या प्रकल्पामुळे ७ हजार ४७६ घरे ६३ देवदेवतांची मंदिरे १५ ते २० पाणवटे नेस्तानाबूत होणार असणे तर हजारो झांडाची लागवड असलेल्या आंबा व काजूच्या बागा नष्ट होणार असणे, भूसंपादनापूर्वी जमिनीची व्यापाऱ्यांकडून मोबदल्याच्या हव्यासापायी खरेदी होणे, या भागातील जनतेकडून होणारा तीव्र विरोध, प्रस्तावित प्रस्ताव रद्द करण्याची आवश्यकता शासनाने सदरील प्रकल्पाबाबत आपली भुमिका स्पष्ट करणे, स्मार्टसिटी योजनेतील भ्रष्टाचार व योजनाचा झालेला बट्ट्याबोळ, मेट्रो रेल्वेसाठी सुरु असलेल्या खोदकामातून मोठ्या प्रमाणात बाहेर पडणारे दगडमातीचे रॅबिट समुद्रात ओतले जात असणे, कफ परेड ते नरिमन पॉईंट दरम्यानच्या समुद्रात हा भराव टाकला जात असल्याने समुद्र धोकादायक पातळी ओलांडून मुंबई शहराला समुद्रापासून धोका निर्माण होण्याची पर्यावरण तज्ज्ञांनाकडून शासनाला देण्यात आलेला इशारा, समुद्रात भराव टाकल्यास पाण्याचा समतोल बिघडून पर्यावरणाची होणारी हानी, राज्यात दररोज हजारो मेट्रिक टन कचरा निर्माण होणे, घनकचरा व्यवस्थापन करण्यास शासनास अक्षम्य दुर्लक्ष होत असल्याने नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात येऊन कायदा व सुव्यवस्था धोक्यात येणे, या विषयांमुळे नागरिकांमध्ये पसरलेली तीव्र असंतोषाची व नाराजीची भावना, याबाबत राज्य शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

(घ) (मंगळवार, दिनांक १७ जुलै, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

अॅड. अनिल परब, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गोपिकिसन बाजोरिया, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रविंद्र फाटक, प्रसाद लाड, विलास पोतनीस, गिरीशचंद्र व्यास, नरेंद्र दराडे, नागोराव गाणार, विप्लव बाजोरिया, रामदास आंबटकर, सुजितसिंह ठाकूर, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री.सुरेश धस, विनायक मेटे, डॉ.परिणम फुके, श्री.चंदूभाई पटेल, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.रामनिवास सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"विदर्भ, मराठवाडा, खान्देश, कोकण इत्यादी ग्रामीण भागात राहणाऱ्यांना पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत जमिनी रास्त भावात देण्याची योजना आखून प्रधानमंत्री आवास योजना सक्षमपणे राबविण्याची आवश्यकता, विदर्भ-मराठवाड्यात कृषी आधारित प्रक्रिया उद्योगाला विशेष सवलती देऊन उद्योग निर्मितीला चालना देण्याची आवश्यकता, नागपूर हे उपराजधानीचे शहर असूनही येथील नागरिकांना विशेष आजारात मुंबईतील रुग्णालयांवर अवलंबून रहावे लागणे, ही अवस्था दूर करण्याच्या दृष्टीने विदर्भ, मराठवाड्यात सुपरस्पेशालिटी रुग्णालये निर्माण करण्याची आवश्यकता, विदर्भ,

मराठवाड्यातील ग्रामीण युवकांना मुंबई, पुणे यासारख्या शहरांत जाण्याचा मोह आवरण्याच्या दृष्टीने युवकांना आकर्षित करणाऱ्या शैक्षणिक व रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, मुंबई व उपनगरातील मोडकळीस आलेल्या इमारतींची दुरुस्ती व पुनर्विकास, घरमालकांच्या आडमुठेपणामुळे व म्हाडाच्या निष्क्रीयतेमुळे जुन्या इमारतींचा पुनर्विकास करणे शक्य नसणे, परिणामी जुन्या चाळीत पिढ्यान-पिढ्या राहणाऱ्या मूळ मुंबईकरांचे जीवन धोक्यात असणे, विस्थापित होणाऱ्या रहिवाशांचे त्याच ठिकाणी पुनर्वसन करण्याची मागणी, महापालिकेच्या भूखंडावर लीज तत्वावर उभ्या असलेल्या अनेक इमारतींचे लीज संपले असल्याने लीजचे नुतनीकरण करण्याचे धोरण महापालिकेने तातडीने राबविण्याकरीता शासनाने करावयाची कार्यवाही, ६० वर्षापेक्षा जास्त कालावधीपासून शासनाच्या जमिनीवर वास्तव्य करीत असलेल्या रहिवाशांच्या जमिनी वर्ग २ मधून वर्ग १ मध्ये नोंद करण्याची मागणी, आशिया खंडातील सर्वात मोठ्या धारावी येथील झोपडपट्टीचा व इतर झोपडपट्ट्यांचा पुनर्विकास करण्याचा शासनाने घेतलेला महत्वाकांक्षी निर्णय, संक्रमण शिबीरांची दुरवस्था व यामध्ये बांग्लादेशी नागरिकांची झालेली घुसखोरी, बंद पडलेल्या गिरण्यांमधील कामगार, बीडीडी चाळीतील रहिवाशी व मेट्रोमुळे बाधित रहिवाशांना देण्यात येणाऱ्या ५०० चौ.फुटाच्या घरांच्या धर्तीवर मुंबईत जुन्या व सेस इमारतीमध्ये राहणाऱ्या भाडेकरुनांही ५०० चौ.फुटांची घरे देण्याची आवश्यकता, मुंबईतील ५०० ते ७०० चौ.फुट क्षेत्रफळाच्या घरांना मालमत्ता कर माफ करण्याबाबत व त्यावरील क्षेत्रफळाच्या घरांना मालमत्ता करात सवलत देण्याबाबतच्या प्रलंबित प्रस्तावावर तात्काळ निर्णय घेण्याची आवश्यकता, मुंबईतील पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पांतर्गत ६६ इमारतींच्या पुनर्बांधणीचा प्रस्ताव विचारात घेण्याची आवश्यकता, मुंबईतील शासकीय कर्मचारी, पोलीस कर्मचारी इ.च्या निवासस्थानांची दुरवस्था तातडीने दूर करण्याची आवश्यकता, शासकीय वसाहतीतील घरे मालकी हक्काने देण्याबाबतची कर्मचाऱ्यांची प्रलंबित मागणी, मुंबई शहरासाठी गृहनिर्माण धोरण ठरविण्याबाबत नेमलेल्या आमदारांच्या समितीने दिलेल्या अहवालाची तातडीने अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

**दहा : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —**

(१) श्री.गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"नागपूर जिल्ह्यातील व विदर्भात सर्वात मोठे रूग्णालय म्हणून नोंद असलेल्या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रूग्णालयात मोठ्या प्रमाणात

रूग्णांची होणारी गैरसोय, त्यातच सदर रूग्णालयात मोठ्या प्रमाणात अटेंडेंटची रिक्त असलेली पदे, वार्डाची संख्या ४८ असून खाटाची संख्या १५०० असणे, त्यात विविध विभागांची वाढ होणे, परंतु गेल्या ६४ वर्षात कर्मचाऱ्यांच्या पदात वाढ न झाल्यामुळे सद्यःस्थितीत मेडीकलमध्ये अटेंडेंटच्या ५५६ मंजूर पदांपैकी केवळ १८४ पदे भरली जाणे, त्यामुळे रूग्णांच्या नातेवाईकांना स्वतः रूग्णांना धरून नेण्याची वेळ उद्भवली असणे, त्यामुळे रूग्णांची होणारी मोठ्या प्रमाणात गैरसोय, त्यातच रूग्णांच्या नातेवाईकांना होणारा त्रास, त्यामुळे रूग्णालयातील रिक्त अटेंडेंटची पदे तातडीने भरण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री.आनंद ठाकूर, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"महाराष्ट्र राज्यात समुद्रालगतच्या भागाचे (सागरी नियमन क्षेत्र) नकाशे बनविण्याचे काम खाजगी एजन्सीला देण्यात येणे, सदर एजन्सीने कामकाज पूर्ण केले असून सन २०१४ साली याबाबतची संबंधित कागदपत्रे व नकाशे महाराष्ट्र शासनाकडे देणे, समुद्रालगतच्या भागाचे नकाशे सर्व नागरिकांना पाहण्यास उपलब्ध नसल्याने समुद्र किनारपट्टीचा विकास न होणे, परिणामी नागरिकांमध्ये असंतोष निर्माण होणे, समुद्रालगतच्या भागाचे नकाशे व संबंधित कागदपत्रे सर्व नागरिकांना पाहण्यास उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,  
नागपूर,  
दिनांक : १७ जुलै, २०१८.

डॉ.अनंत कळसे,  
प्रधान सचिव,  
महाराष्ट्र विधानपरिषद.